

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:**«Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΝ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΙΧΑΛΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ»****ΟΜΑΔΑ:**

- 1) Γριβάκης Εμμ**
- 2) Πιτσάκης Ελ.**
- 3) Σταυρακάκης Νικ.**

Ο ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Οι κρητικές εμπειρίες του έχουν την πηγή τους σε ένα αστικό κέντρο, αλλά επηρεάστηκε επίσης από την ύπαιθρο. Ο πατέρας του καταγόταν από ένα χωριό, κοντά στην πόλη, τους Βαρβάρους, χτισμένο από τον Βυζαντινό στρατηγό (και μετέπειτα αυτοκράτορα) Νικηφόρο Φωκά πάνω σε ένα φυσικό ύψωμα, ανάμεσα σε πολλούς εύφορους λόφους. Η μητέρα του καταγόταν από το ορεινό χωριό Μυλοπόταμος, όπου πολλοί βοσκοί έβοσκαν τις κατσίκες και τα πρόβατά τους στον Ψηλορείτη. Από τα παιδικά του χρόνια γνώρισε καλά την ύπαιθρο και ρούφηξε σαν σφουγγάρι τις παροιμίες, τα ήθη και έθιμα, τις συνήθειες, το κρητικό ιδίωμα. Ο συγγραφέας ζυμώνεται με την αγωνία του γεωργού, τη βιασύνη του τρυγητή και τη μαγεία του μούστου που βράζει και μετατρέπεται σε κρασί. Ο Καζαντζάκης έχει απέραντη γνώση της Κρήτης: μια γνώση που έχει την πηγή της στη μελέτη (αυτός ο ίδιος παρακολουθεί με ενδιαφέρον τις μεγάλες αρχαιολογικές έρευνες που γίνονται από τις αρχές του αιώνα και που παρουσιάζουν μια σαφέστερη εικόνα της προϊστορικής Κρήτης), αλλά παράλληλα μια γνώση που έχει τις ρίζες της στα παιδικά του χρόνια.

ΟΙ ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ

Στον Χριστό ξανασταυρώνεται, στον Καπετάν Μιχάλη και στην Αναφορά στον Γκρέκο, περιγράφει με πολλές λεπτομέρειες τα ρούχα που φορούσαν οι Κρητικοί και οι Κρητικές.

«Φορούσε τις αψηλές καπετανίστικες μπότες του, τον κίτρινο το μουσαμά και το αρχοντικό καλπάκι από αληθινό αστρακάν. Κρατούσε και το αψηλό ραβδί του δημογέροντα.»

«Αρχοντόπαπας, με το μελιτζανί ατλαζένιο ανιερί του, με τη φαρδιά μαύρη ζώνη και με το βαρύ ασημένιο εγκόλπιο αναπαμένο στη φαρδιά κοιλιά του»

« Κάθε χρόνο, τέτοια μέρα, λούζονταν αποβραδίζ, άλειφε τα μαλλιά της με δαφνόλαδο, έτριβε τα δόντια της με καρυδόφυλλο, έβανε στο λαιμό της ένα γιορντάνι γαλάζιες πέτρες, που την προστάτευαν από το κακό μάτι κι έπαιρνε το ανηφόρι του Προφήτη Ηλία.»

ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ

Χαρά μεγάλη να μπαίνεις σ' ένα χωριάτικο κρητικό σπίτι· όλα γύρα πατριαρχικά, αιώνια: το τζάκι, ένα λυχνάρι κρεμασμένο δίπλα στο τζάκι, πιθάρια με λάδι και γεννήματα, και ζερβά, ως μπαίνουμε, σ' ένα κούφωμα του τοίχου, στο σταμνοστάτη, το σταμνί με το δροσερό νερό ταπωμένο με σταμναγκάθι. Στα δοκάρια κρέμονται αρμαθιές κυδώνια και ρόδια και μυρωδάτα βότανα, φασκόμηλο, δυόσμο, δεντρολίβανο, θρούμπα. Στο βάθος, τρία τέσσερα σκαλοπάτια, κι ανεβαίνεις στο σοφά, όπου είναι το στριποδένιο κρεβάτι, κι από πάνω τ' άγια κονίσματα με το αναμμένο καντήλι.

Ρόδια, κυδώνια και βότανα αποτελούν τα απαραίτητα εφόδια ενός κρητικού σπιτιού, αρμαθιές-αρμαθιές κρέμονται από τα δοκάρια, τα φυλάνε για το χειμώνα. Αλλά ο Καζαντζάκης γνωρίζει και το σταμναγκάθι, ένα τάπωμα που δεν υπήρχε σε όλες τις περιοχές της Κρήτης. Είναι ένα κλαδί από έναν αγκαθερό θάμνο με το οποίο ταπώνουν το στόμιο μιας στάμνας, εμποδίζοντας έτσι τα έντομα να μπουν μέσα και να μολύνουν το νερό του σπιτιού. Από τη ρίζα του ίδιου θάμνου βγαίνει το φθινόπωρο και το χειμώνα ένα τρυφερό βλαστάρι, που είναι περιζήτητο σαν ωμή σαλάτα στο νησί.

Αυτή η εικόνα του κρητικού σπιτιού, με τα γεωργικά προϊόντα που φυλάγονται στο μεγάλο δωμάτιο, δεν είναι μοναδική στο έργο του. Μια λαγήνα νερό στο σταμνοστάτη, μια νταμιτζάνα ρακή στη γωνιά, γράφει στον Χριστό ξανασταυρώνεται.

Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Ο γάμος στα χωριά της [Κρήτης](#) ήταν παλιά, αλλά και σήμερα μεγάλο γεγονός. Οι προετοιμασίες άρχιζαν πολλές μέρες πριν. Στο σπίτι της νύφης μαζεύονται οι κοπελιές την Παρασκευή και καταστένουν (δηλαδή ετοιμάζουν όπως λέγεται στην [Κρητική διάλεκτο](#)) τα προικιά ή προικιά της και λένε [μαντινάδες](#) για κάθε είδος χωριστά

Τα προικιά μεταφερόταν με πομπή στο σπίτι του ανδρόγυνου, με συνοδεία της λύρας και του λαούτου και τραγουδιών. Οι καλεσμένοι του γαμπρού παίρνουν ο καθένας ένα προικί. Όλοι μαζί φτάνουν στο σπίτι του γαμπρού και οι ανύπαντρες κοπέλες στρώνουν το νυφικό [κρεβάτι](#), αφού ρίχνουν πάνω [ρύζι](#) και χρήματα. Βάζουν ακόμη να ξαπλώσει πάνω ένα αγόρι για να αποκτήσει το ανδρόγυνο αγόρια. Κατά το στόλισμα λέγονται μαντινάδες. Το βράδυ μαζεύονται οι συγγενείς της νύφης για να την αποχαιρετήσουν

Ο Κρητικός γάμος και η Κρητική βάφτιση, πρόκειται για ξεχωριστές εκδηλώσεις που μπορεί να διαρκέσουν αρκετές μέρες, ώστε να εκδηλωθεί πλήρως η χαρά των φίλων και των συγγενών. Κρατώντας πολύ στενούς τους οικογενειακούς δεσμούς δίνουν καταρχήν μεγάλη έμφαση στην έγκριση και συμμετοχή της οικογένειας.